

MŪŽĪGĀ DERĪBA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

1Moz 12:1–3, Rm 4:1–5, 2Moz 2:24, 5Moz 5:1–21, 5Moz 26:16–19, 5Moz 8:5, Mt 28:10.

ATMIŅAS PANTS:

“Un Es uzcelšu Savu derību starp Sevi un starp tevi un taviem pēcnācējiem pēc tevis, uz cilšu ciltīm par mūžīgu derību un būšu par Dievu tev un taviem pēcnācējiem pēc tevis.” (1Moz 17:7)

“**U**n es redzēju citu eņģeli laižamies debesu vidū; tam bija mūžīgs evaņģēlijs sludināms tiem, kas dzīvo virs zemes, un visām tautām un ciltīm, valodām un tautībām.” (Atkl 14:6) Pievērs uzmanību “mūžīgajam evaņģēlijam” – tas ir mūžīgs pats par sevi, pastāvējis vienmēr, bijis vienmēr, mums apsoliots Kristū Jēzū “pirms mūžīgiem laikiem” (Tit 1:2).

Tāpēc nav brīnums, ka Bībele citviet runā par “mūžīgo derību” (1Moz 17:7, Jes 24:5, Ec 16:60, Ebr 13:20), jo evaņģēlija būtība ir derība, un derības būtība ir evaņģēlijs: Dievs Savā glābjošajā žēlastībā un mīlestībā piedāvā tev glābšanu, ko tu neesi pelnījis un ko tev nemaz nav iespējams nopelnīt; un tu, atsaucoties tam, parādi arī Viņam mīlestību “no visas savas sirds un no visas savas dvēseles, un no visa sava prāta, un no visa sava spēka” (Mk 12:30), mīlestību, kas atklājas paklausībā Viņa likumam: “Jo šī ir Dieva mīlestība, ka turam Viņa baušļus.” (1Jņ 5:3)

Šajā nedēļā aplūkosim derības ideju, kā tā ir izteikta 5. Mozus grāmatā, kur atklāta derība un viss, kas tajā ietverts.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 16. oktobrī.

Derība un evaņģēlijs

Visā Bībelē derība un evaņģēlijs iet kopā. Lai gan derības ideja pastāvēja pirms Israēla tautas (piem., derība ar Noa) un kaut arī derības apsolījums tika izteikts, pirms izveidojās Israēls kā tauta, tas izteikti atklājās Dieva mijiedarbībā ar Savu tautu, jau sākot ar viņu sentēviem.

Jau no paša sākuma derības centrālā patiesība bija evaņģēlijs: glābšana tikai ticībā.

Izlasi 1Moz 12:1–3, 1Moz 15:5–18 un Rm 4:1–5. Kāds derības apsolījums tika izteikts Ābramam (vēlāk Ābrahāmam), un kā evaņģēlijs atklājas derības apsolījumā? _____

Ābrahāms ticēja Dievam, ticēja viņam dotajiem Dieva apsolījumiem, un tādējādi viņš bija taisns Dieva priekšā. Tomēr tā nebija lētā žēlastība: Ābrahāms centās īstenot savu derības daļu ar paklausību, piemēram, 1Moz 22. nodaļā pie Morijas kalna, lai arī “tam viņa ticība tiek pielīdzināta par taisnību” (Rm 4:5). Tāpēc nav brīnums, ka daudzus gadsimtus vēlāk Pāvils izmantoja Ābrahāmu kā piemēru, ko nozīmē dzīvot saskaņā ar derības apsolījumiem, ko Dievs deva Savai tautai.

Šī tēma atbalsojas visā Bībelē. Pāvils vēlreiz par to runā Gal 3:6, atkal citējot 1Moz 15:6, kur rakstīts, ka Ābrahāma ticību “viņam pielīdzināja par taisnību”. Viņš atsaucas uz apsolījumu, kas pirmo reizi tika dots Ābramam par to, ka visas tautas ir svētītas viņa sēklā (Gal 3:8, 9). Derības apsolījumi ir doti visiem, gan jūdiem, gan pagāniem, kas “tic” (Gal 3:7) un tādējādi ir taisnoti ticībā bez likuma darbiem – lai arī cik liels bija viņu pienākums paklausīt likumam derības dēļ.

Pat tad, kad Jeremija runā par jauno derību, viņš to dara likuma kontekstā: “Nē, šāda būs derība, ko Es slēgšu ar Israēla namu pēc šīm dienām, tā saka Tas Kungs, Es iedēstīšu Savu bauslību viņos pašos, Es to rakstīšu viņu sirdīs, un Es būšu viņu Dievs, un tie būs Mana tauta.” (Jer 31:33) Viņš izmanto valodu, kas atgādina 3Moz grāmatā rakstīto: “Un Es staigāšu jūsu vidū un būšu jums par Dievu, un jūs būsit Man par tautu.” (3Moz 26:12)

Kā priekšstats par vienotu derības likumu un evaņģēliju tik labi iederas Atklāsmes grāmatas 14. nodaļas triju eņģeļu vēstīs, Dieva pēdējā brīdinājuma vēstī šai pasaulei?

Israēla derība

“Ne tavas taisnības, nedz tavas sirds skaidrības dēļ tu nenāc, lai iemantotu viņu zemi, bet šo tautu ļaunuma dēļ Tas Kungs, tavs Dievs, tās dzen ārā tavā priekšā, lai apstiprinātu to vārdu, ko Tas Kungs ar zvērestu bija devis taviem tēviem – Ābrahāmam, Īzākam un Jēkabam.” (5Moz 9:5, sk. arī 5Moz 9:27.) Kā šajos pantos ir padarīta redzama derības apsoliņumu realitāte? _____

Šeit parādās arī žēlastības derība: Dievs darbojās viņu labā – neskatoties uz viņu nemi-tīgajām kļūdām. (Pavisam noteikti evaņģēlijs šādi darbojas arī mūsdienās.) Tēviem dotā apsoliņuma dēļ Dieva žēlastība tika dota arī nākamajām paaudzēm.

Mozus, runājot ar tautu, kurai bija dots derības apsoliņums, bieži atsaucās uz sentēviem dotajiem apsoliņumiem.

Izlasi 2Moz 2:24, 2Moz 6:8 un 3Moz 26:42. Kas šeit ir pateikts, palīdzot mums saprast, kā darbojas derības apsoliņumi? _____

Iziešana no Ēģiptes, kas bija izcils simbols Dieva glābjošajai žēlastībai, arī bija balstīta uz derību, ko Kungs bija devis viņu tēviem. Tas ir, pat pirms piedzima derības labumu guvēji, apsoliņumi viņu labā jau bija izteikti. Tāpēc bez kāda viņu pašu nopelna viņi saņēma apsoliņo atbrīvošanu, ko Dievs viņu labā veica ar iziešanas brīnumu un citu notikumu palīdzību.

Protams, ar to viss nebeidzās. No Ēģiptes viņi devās – uz kurienu? Jā, uz Sinaju, kur oficiāli tika slēgta derība ar viņiem (sk. 2Moz 20. nod.). Šīs derības centrā bija evaņģēlijs un likums, desmit baušļi, ko viņi bija aicināti pildīt kā apliecinājumu glābjošajām attiecībām ar Kungu, kas jau bija viņus atpestījis (evaņģēlijs). Tādējādi atkal un atkal 5. Mozus grāmatā viņi tika aicināti paklausīt šim likumam kā savai daļai derībā, kas tika ratificēta pie Sinaja kalna.

Kādu lomu Dieva likumam vajadzētu ieņemt mūsu katra dzīvē, kas esam glābti žēlastībā, un kāpēc šis likums ir tik izšķirošs mūsu pieredzē ar Dievu? _____

Derības grāmata

Lai gan derības jēdziens (“berit” ebreju valodā), aprakstot Dieva attiecības ar Viņa tautu, ir atrodams visā Bībelē, šis vārds 5. Mozus grāmatā parādās tik bieži, ka tā tiek saukta par “Derības grāmatu”.

Izlasi 5Moz 5:1–21. Kas šeit notiek, palīdzot parādīt, cik centrāls 5. Mozus grāmatā ir derības (“berit”) jēdziens? _____

Drīz pēc tam, kad Israēla bērni bija izglābti no Ēģiptes, Dievs nodibināja derību ar viņiem pie Sinaja, tieši pirms viņiem bija jāieiet Apsolītajā zemē. Tad pēc 40 gadu ilgas maldīšanās, tieši pirms viņiem atkal bija jāieiet Apsolītajā zemē, kas bija derības apsolījuma centrālā daļa (sk. 1Moz 12:7, 2Moz 12:25), Kungs ar Mozus muti atkal skaidro viņiem desmit baušļus, kas ir vēl viens veids, kā uzsvērt to, cik svarīgi viņiem bija arī atjaunot derības prasības.

Jā, Kungs gatavojās piepildīt Savus derības apsolījumus viņu dzīvē. Tomēr viņiem bija pienākums īstenot savu daļu šajā darījumā. “Tad Viņš jums pasludināja Savu derību, ko Viņš jums pavēlēja turēt, desmit baušļus, ko Viņš uzrakstīja uz divām akmens plāksnēm.” (5Moz 4:13) Viņš to darīja pie Sinaja, un nu Viņš to dara vēlreiz Moābā, tieši pirms viņiem bija jāieņem Apsolītā zeme, pateicoties apsolījumam, kas vairākus gadsimtus iepriekš bija dots sentēviem. Šeit atklājās “mūžīgā derība”, kas bija dota vēl pirms pasaules radīšanas.

“Pirms tika likti zemes pamati, Tēvs un Dēls bija vienoti derībā glābt cilvēku, ja sātans viņu uzvarēs. Viņi slēdza savstarpēju derību svinīgā solījumā, ka Kristus kļūs par cilvēces garantiju.” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas”, 834. lpp.)

Izlasi 5Moz 5:3. Kā mēs varam saprast šo pantu? _____

Ko Mozus viņiem teica? Visdrīzāk Mozus uzsvēra faktu, ka viņu tēvi ir aizgājuši un ka brīnišķīgie derības apsolījumi, kas bija izteikti priekštečiem, nu ir doti viņiem. Tas varbūt bija veids, kā Mozus gribēja viņiem pateikt, lai viņi šo iespēju nesabojā, kā to izdarīja iepriekšējās paaudzes. Apsolījumi (un pienākumi) nu pieder viņiem.

Viņa īpašie ļaudis

Mums ir grūti aptvert, kāda bija senā pasaule laikā, kad Israēls ceļoja pa tuksnesi. Ja veselas impērijas nāca un gāja, atstājot tikai drupas, ko gan mēs varam zināt par daudzām mazākām pagānu tautām, kas dzīvoja tajā pašā reģionā, kur mīta Israēls?

Vismaz vienu mēs zinām: šīs tautas bija iegrimušas pagānismā, politeismā un dažās galēji degradējošās praksēs, ieskaitot bērnu upurēšanu. Mēģiniet iedomāties, cik degradējoša un ļauna bija kultūra un reliģija, kas kaut ko tādu varēja nodarīt saviem bērniem – un pie tam kaut kāda dieva vārdā!

Nav brīnums, ka atkal un atkal senā Israēla vēsturē Kungs brīdināja Savus ļaudis nesekot apkārtējo tautu praksei: “Kad tu nonāksi tanī zemē, ko Tas Kungs, tavs Dievs, tev dos, tad nemācies darīt tās negantās lietas, ko šīs tautas dara.” (5Moz 18:9)

Tieši tāpēc Dievs bija izsaucis esamībā tautu īpašam nolūkam. Tiem, kas iegājuši derības attiecībās ar Dievu, bija jābūt īpašiem ļaudīm, liecībai pasaulē par Dievu, kas radījis debesis un zemi, – vienīgo Dievu.

Izlasī 5Moz 26:16–19. Kā šajos pantos izteikts kopsavilkums derības attiecībām starp Dievu un Israēlu? Kā viņu uzticībai vajadzētu izpausties caur to, par kādiem cilvēkiem viņiem jāklūst?

Cik interesanti, ka Mozus sāk šos četrus pantus ar vārdiem “šodien” – tieši tagad un tūlīt Dievs tev pavēl darīt šīs lietas (Mozus atkārtoti šo domu 17. pantā). Viņš jau visu laiku bija licis viņiem to darīt, bet šeit viņš, šķiet, pasaka to, ka viņiem vēlreiz sevi jānodod Dievam, lai būtu uzticīgi, svēti un īpaši ļaudis, kas patiešām ir viņu kā derības tautas eksistences galvenais iemesls. Viņi bija vienīgie, kas kā tauta pazina patieso Dievu un zināja patiesību par šo Dievu un to, kā Viņš grib, lai cilvēki dzīvo. Viņiem ne tikai bija “tagadējā patiesība”, bet savā ziņā viņiem bija jāiemieso šī patiesība līdz Jēzus, pašas “Patiesības” (Jņ 14:6), nākšanai.

Kāpēc doma par nodošanos Dievam un Viņa derības prasībām “šodien” ir aktuāla arī mums?

Citi salīdzinājumi

Bībeles pētnieki jau sen ir atzinuši līdzību starp Israēla derību ar Dievu un sadarbības līgumiem valstu starpā. Šai paralēlei nevajadzētu būt pārsteidzošai. Kungs vienkārši strādāja ar Savu tautu veidā, ko viņi varēja saprast.

Vienlaikus derības ideja – juridiska vienošanās starp divām pusēm ar dažādiem noteikumiem, nosacījumiem un regulējumiem – var likties tik auksta un formāla. Lai gan šim elementam patiešām ir jāpastāv (jo Dievs ir likuma Devējs), tas nav pietiekami plašs, lai izteiktu tādu attiecību dziļumu un platumu, ko Dievs alka. Tāpēc citi salīdzinājumi, kas izmantoti 5. Mozus grāmatā, mūsu priekšstatam par Dieva un Israēla derību pievieno papildu dimensijas.

Izlasi 5Moz 8:5, 5Moz 14:1 un 5Moz 32:6, 18–20. Kādi salīdzinājumi šeit ir izmantoti, un kā tas var palīdzēt atklāt attiecības, kādas Dievs gribēja izveidot ar Savu tautu?

Izlasi 5Moz 4:20 un 5Moz 32:9. Kāds salīdzinājums šeit izmantots, palīdzot atklāt, kāda veida attiecības Dievs vēlējās ar Saviem ļaudīm? _____

Katrā reizē ir ideja par ģimeni, kur ideālā variantā ir vistuvākās, visciešākās un vismīlošākās saites. Dievs vienmēr ir gribējis šāda veida attiecības ar Savu tautu. Pat pēc kaunpilnās Jēzus atmešanas krusta notikumu laikā Viņš pēc augšāmcelšanās abām Marijām teica: “Nebīstieties, eita un sakait to Maniem brāļiem, lai viņi noiet uz Galileju, un tur viņi Mani redzēs.” (Mt 28:10) Pat kā augšāmcēlies Kristus Viņš atsaucās uz mācekļiem kā uz “Saviem brāļiem”, kas ir izcils piemērs mīlestībai un žēlastībai, kas plūst no mīlestības pret tiem, kas noteikti to nav pelnījuši. Tāda pēc būtības vienmēr ir bijusi Dieva attieksme pret cilvēci: mīlestība un žēlastība, kas dota nepelnīti.

Kāda veida attiecības ar Dievu ir tev? Kā tu vari tās padziļināt un mācīties Viņu mīlēt, vienlaikus izprotot derības prasību paklausīt Viņa likumam? Kāpēc abas šīs domas ir it kā pretrunīgas, bet tajā pašā laikā savstarpēji papildinošas? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

“Verdzības gars rodas, cenšoties dzīvot saskaņā ar likuma reliģiju, cenšoties izpildīt likuma prasības saviem spēkiem. Mums ir cerība tikai tad, ja mēs esam Ābrahāma derībā, kas ir žēlastības derība ticībā Kristum Jēzum. Evaņģēlijs, kas sludināts Ābrahāmam un kurā viņam bija cerība, ir tas pats evaņģēlijs, kas ir sludināts mums un caur ko mums ir cerība. Ābrahāms raudzījās uz Jēzu, kas ir arī mūsu ticības Autors un Piepildītājs.” (Elenas Vaitas komentārs “The SDA Bible Commentary” 6. sēj., 1077. lpp.)

“Pirms tika likti zemes pamati, Tēvs un Dēls bija vienoti derībā glābt cilvēku, ja sātans viņu uzvarēs. Viņi slēdza savstarpēju derību svinīgā solījumā, ka Kristus kļūs par cilvēces garantiju. Kristus šo solījumu izpildīja. Kad Viņš pie krusta izsaucās: “Ir piepildīts”, Viņš to teica Tēvam. Līgums bija pilnībā īstenots. Tagad Viņš paziņo: Tēvs, tas ir pabeigts. Es esmu darījis Tavu gribu, Mans Dievs. Es esmu pabeidzis glābšanas darbu. Ja Tavas taisnības prasības ir apmierinātas, “Tēvs, Es gribu, lai, kur Es esmu, arī tie ir pie Manis, ko Tu Man esi devis”. (Jņ 19:30, 17:24)” (Elena Vaita “Laikmetu ilgas”, 834. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Pakavējieties pie domas, ka pat pirms pasaules radīšanas Tēvs un Dēls bija “vienoti derībā” mūs glābt, ja gadījumā cilvēce kristu. Kāpēc tam vajadzētu būt mūsu iedrošinājumam? Ko tam vajadzētu mums mācīt par to, cik ļoti Dievs grib mūs glābt Savai valstībai?

2. Kā septītās dienas adventistu draudzei vajadzētu izpildīt lomu, kas senajam Israēlam bija jāīsteno savā laikā? Kā mēs varam mācīties izvairīties no kļūdām, ko pieļāva viņi?

3. Kāpēc evaņģēlijs un tā apsolījumi ir tik centrāli visai jaunās derības koncepcijai? Kādus pantus jūs varat atrast Jaunajā Derībā, kas parāda, ka likums un paklausība likumam Jaunās Derības apstākļos netika atcelti, ko bieži māca citi kristieši? Kā jūs domājat, kāpēc tik daudzas baznīcas māca, ka evaņģēlijs atceļ vajadzību ievērot desmit baušļus?